



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph. D., ve věci

žalobce: J. H., narozený „X“,
bytem „X“,
zastoupený advokátem Narcisem Tomáškem,
sídlem U Starého mostu 111/4, 405 02 Děčín,

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2018, č. j. MPSV-2018/19529-916, sp. zn. SZ/MPSV-2017/141904-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 29. 1. 2018, č. j. MPSV-2018/19529-916, sp. zn. SZ/MPSV-2017/141904-916, se **zrušuje pro vadu řízení** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 146 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

1. Žalobce se žalobou podanou prostřednictvím právního zástupce v zákonem stanovené lhůtě domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2018, č. j. MPSV-2018/19529-916, sp. zn. SZ/MPSV-2017/141904-916, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ústí nad Labem, ze dne 21. 6. 2017, č.j. 45961/2017/DEC, jímž byl žalobci snížen od července 2017 příspěvek na péči z 8 800 Kč na 880 Kč.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobce nezvládne celkem čtyři základní životní potřeby, a to konkrétně tělesnou hygienu, péči o zdraví, péči o domácnost a osobní aktivity. Žalobce má však za to, že nezvládá i další základní životní potřeby. V napadeném rozhodnutí je tvrzeno, že byla závislost žalobce v předchozích posudcích nadhodnocena, aniž by byl tento závěr jakkoliv rozveden. Žalobce nezvládá základní životní potřebu mobility, neboť není schopen sám jezdit dopravními prostředky, má obavu, že přejede zastávku a potřebuje doprovod jeho družky. Z neurologického nálezu MUDr. K. ze dne 18. 5. 2017 a ze dne 20. 9. 2017 vyplývá, že žalobce ujde sotva 50 až 100 metrů. Dále žalobce nezvládá i základní životní potřebu orientace, neboť neví, jaký je den či měsíc a má potíže s orientací i v místě, kde bydlí. Dále má žalobce potíže se stravováním a ani tuto základní životní potřebu nezvládá, protože si není schopen připravit ani jednoduché jídlo jako například namazat si chléb či uvařit čaj. Žalobci vypadávají věci z rukou a má zhoršenou koordinaci pohybu v důsledku roztroušené sklerózy. Žalobce objektivně nemůže zvládat úkony jako nalít si nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat, neboť neudrží předmět v ruce a opakovaně mu vypadávají věci z rukou. V průběhu řízení před žalovaným bylo zjištěno, že žalobce má potíže s oblékáním, kdy není schopen se obléci bez pomoci družky, a totéž platí i u obouvání, neboť má poruchy rovnováhy, což bylo zohledněno u základní životní potřeby tělesné hygieny, avšak nikoliv u oblékání a obouvání, které rovněž nezvládá. Napadené rozhodnutí je tak vnitřně nelogické, když shledává, že žalobce určité činnosti nezvládá, ale obdobné činnosti v jiné kategorii naopak zvládá, aniž by bylo vysvětleno, jak je to možné. Žalobce má za to, že nezvládá nejen přiznané čtyři základní životní potřeby, ale navíc i základní životní potřebu mobility, orientace, stravování a oblékání a obouvání.

Vyjádření žalovaného k žalobě

3. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž uvedl, že postupoval v odvolacím řízení v souladu s platnými právními předpisy. Posudková komise zasedala v odborném složení a byl vypracován posudek, který žalovaný považoval za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek. Přezkum posouzení stupně závislosti byl vypracován na základě objektivních podkladů, tedy na základě zdravotní odborné dokumentace, na základě výsledků sociálního šetření a funkčních důsledků zdravotního postižení a také vlastního vyšetření posuzované osoby při jednání posudkové komise. Rozpory nebyly shledány ani v provedení sociálního šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném prostředí a nedochází při něm k posuzování zdravotního stavu. K nezvládání mobility, orientace, stravování či oblékání a obouvání nebyl z medicínského hlediska zjištěn objektivní korelát. Nezvládání těchto základních životních potřeb nevyplývá ani ze sociálního šetření. Schopnost zvládat jednotlivé základní životní potřeby je nutné posuzovat i ve vztahu k možnému užívání

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

určitých facilitátorů. Posudková komise se vyjádřila komplexně ke zdravotnímu stavu žalobce, a vyjádřila se ke všem posuzovaným základním životním potřebám.

Posouzení věci soudem

4. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasil a žalovaný se po řádném poučení, že může vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřil.
5. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
6. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ jsou obsažena v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném od 1. 1. 2012 (dále jen „zákon o sociálních službách“).
8. Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.
9. Podle § 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
10. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

11. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
12. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, sp. zn. 6 Ads 17/2013, www.nssoud.cz, který v obecné rovině dopadá i na daný případ, je uvedeno, že v řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přeshetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.
13. Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, sp. zn. 4 Ads 57/2009, www.nssoud.cz).
14. Žalobce má za to, že vedle uznaného nezvládání základní životní potřeby péče o zdraví a osobní aktivity, nezvládá i základní životní potřeby mobility, orientace, stravování, oblékání a obouvání, vymezené pod písm. a), b), d), e) v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.
15. Za schopnost zvládat základní životní potřebu mobility se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušovanými zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
16. Za schopnost zvládat základní životní potřebu orientace se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.
17. Za schopnost zvládat životní potřebu stravování se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
18. Za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

19. Soud v daném případě hodnotil, zda je posudek posudkové komise ze dne 30. 11. 2017, kterým bylo konstatováno, že žalobce již nezvládá pouze základní životní potřeby tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud ve věci nemá pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit omezení žalobce podle právní úpravy příspěvku na péči.
20. Ze správního spisu vyplývá, že dne 27. 10. 2016 byl zdravotní stav a stupeň závislosti žalobce posouzen posudkovou lékařkou OSSZ Děčín, která dospěla k závěru, že žalobce nezvládá dle zákona o sociálních službách 7 základních životních potřeb, a to mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost. Na základě tohoto posudku bylo vydáno Úřadem práce – krajská pobočka v Ústí nad Labem, rozhodnutí ze dne 22. 11. 2016, č.j. 96078/2016/DEC, kterým byl žalobci přiznán příspěvek na péči od srpna 2016 ve výši 8 800 Kč měsíčně (III. stupeň závislosti – těžká závislost).
21. Ze sociálního šetření ze dne 10. 3. 2017, které bylo podkladem pro rozhodování úřadu práce a žalovaného vyplynulo, že žalobce základní životní potřebu mobility zvládá, v případě orientace bylo uvedeno, že žalobce nevykazuje znaky demence ani dezorientace, orientaci v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích zvládá s dohledem. Ke stravování je uvedeno, že žalobce nalít nápoj zvládá s pomocí dle potřeby, má malou sílu v rukách, neotevře některé uzávěry, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji zvládá, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace zvládá s pomocí, lehké předměty přenese, horké a tekuté mu pomáhá někdo z rodiny, má silný třes rukou. K oblékání a obouvání je uvedeno, že tuto základní životní potřebu zvládá. K tělesné hygieně je uvedeno, že hygienické zařízení zvládá s pomocí, neohne se, používá sprchu a z důvodu vlastní bezpečnosti se nekoupe sám, aby neuklouzl. Celkovou hygienu zvládá s pomocí druhé osoby, neohne se a má špatně pohyblivou polovinu těla, nedosáhne si všude, kam potřebuje.
22. Z posudku posudkového lékaře OSSZ Děčín ze dne 10. 4. 2017 vyplývá, že žalobce nezvládá tři základní životní potřeby, a to tělesnou hygienu, péči o zdraví a péči o domácnost.
23. Posudková komise MPSV ve svém posudku ze dne 30. 11. 2017 (jejímu jednání nebyl žalobce přítomen, a proto nebylo provedeno vlastní vyšetření posudkovou komisí) neuznala nezvládnutí základních životních potřeb mobility, stravování a oblékání a obouvání, ačkoliv byly v předchozím řízení zjištěny (viz posudek ze dne 27. 10. 2016), z důvodu předchozího nadhodnocení zdravotního stavu.
24. Posudková komise se vyjádřila k pohybovým možnostem žalobce (mobilitě) a bylo zjištěno, že je schopen samostatné chůze s odpočinkem, což odpovídá i výsledkům sociálního šetření. Pokud žalobce namítá, že z neurologických nálezů MUDr. K. vyplývá, že žalobce ujde sotva 50 až 100 metrů, soud k tomu konstatuje, že toto tvrzení je uvedeno v části týkající se subjektivních obtíží žalobce, tedy toho, co žalobce uvádí, nikoliv v objektivních zjištěních. K základní životní potřebě orientace je nutno konstatovat, že tato nebyla ani dříve uznána a posudková komise v souladu se sociálním šetřením opřela svůj závěr v posudku o nenarušení intelektu a orientaci v místě a čase. Soud hodnotí odůvodnění ve vztahu i k této základní životní potřebě jako dostatečné, byť částečně neodpovídá výsledkům sociálního šetření, což však tento závěr nevylučuje.
25. Posudková komise se však nedostatečně vyjádřila ke zvládání základní životní potřeby stravování, neboť žalobce v souladu s provedeným sociálním šetřením poukazuje na silný Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

třes v rukou, který ho při manipulaci s nápoji a jídlem značně omezuje a potřebuje k tomu pomoc. K tomu komise uvedla pouze, že žalobce je schopen případně s využitím vhodných pomůcek.

26. Soud dále musel přisvědčit i námitce žalobce ohledně nejasného rozdílu mezi akceptovaným nezvládáním základní životní potřeby tělesné hygieny, neboť v sociálním šetření je uvedeno, že žalobce si nedosáhne všude a má špatně pohyblivou polovinu těla, neohne se; a oblékáním a obouváním, které bylo uznáno jako zvládnuté s jediným argumentem s tím, že ho může žalobce provádět vsedě.
27. S ohledem na právě uvedené soud uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí, které zcela a bez dalšího převzalo závěry posudkové komise, bylo založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť nebylo dostatečně reagováno na protichůdné závěry posudků a sociálního šetření spočívající v rozdílném hodnocení zvládnutí základních životních potřeb stravování a oblékání a obouvání. Vzhledem ke zjištěné vadě přistoupil soud ke zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 s. ř. s. Současně podle ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl soud o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení pak bude žalovaný podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku ohledně splnění požadavku na dostatečné zdůvodnění správního rozhodnutí a ohledně požadavku na dostatečné zjištění stupně závislosti žalobce na pomoci jiné osoby spolu s jeho náležitým promítnutím ve správním spise. Pro úplnost soud poznamenává, že jím zaujatý názor v této věci koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu k této problematice (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2009, č.j. 4 Ads 50/2009-63, www.nssoud.cz). V novém řízení dojde rovněž k novému posouzení zdravotního stavu, stupně závislosti žalobce na péči jiné fyzické osoby a vydání nového rozhodnutí. Soud neprováděl žalobcem navržený důkaz výsledkem Moniky Horváthové, neboť to nepovažoval ke zjištění skutkového stavu za podstatné, protože ke zjištění prostředí a života žalobce slouží sociální šetření, které bylo provedeno, a soud z něj vycházel.
28. Jelikož žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o předmětné žalobě v celkové výši 3 146 Kč, která se skládá z částky 2 000 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobce Narcise Tomáška po 1 000 Kč podle ust. § 7, ust. § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení - § 11 odst. 1 písm. a) AT, podání žaloby - § 11 odst. 1 písm. d) AT], z částky 600 Kč za dva s tím související režijní paušály po 300 Kč podle ust. § 13 odst. 1, odst. 3 AT a z částky 546 Kč odpovídající 21% DPH ze shora uvedených částek.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 5. prosince 2019

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)